

Sygn. akt 762/15

Sprawa rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym

UZASADNIENIE

W dniu 16 kwietnia 2013 r. powód K. P. wniósł o zasądzenie od P. G. kwoty 3327,77 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 3157,75 zł od 18 sierpnia 2013 r. i od 170 zł od 2 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazano, że pozwany zlecił powodowi usługę transportową, za którą nie zapłacił umówionego wynagrodzenia (3157,75 zł), na kwotę dochodzoną pozwem składa się też rekompensata za koszty odzyskiwania należności zgodnie z uwagą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Po wydaniu w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany wniósł sprzeciw, żądając oddalenia powództwa ponad odsetki ustawowe od kwoty 3.157,75 zł za okres od 30 sierpnia do 19 września 2013 r. i zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, iż zgodnie z umową stron termin płatności należności przypadał 14 września 2013 r., a 19 września 2013 r. należność została zapłacona.

Pismem z 2 lipca 2014 r. powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty 170 zł oraz odsetek od kwoty 3157,75 zł od 18 sierpnia 2013 r. do 19.09.2013 i od 170 zł od 2 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15.07.2013 r. pozwany zlecił powodowi przewóz towarów. Warunki uzgadniano na komunikatorze (...), pracownica pozwanego przesłała powodowi zlecenie, pracownik powoda odesłał potwierdzenie przyjęcia warunków opisanych w zleceniu. W zleceniu wskazano trasę Niemcy – Polska, fracht 600 euro netto, przelew w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR, nadto w rubryce (...) wskazano, że płatność następuje w terminie do 45 dni po otrzymaniu faktury wraz z listem CMR potwierdzonym przez odbiorę, potwierdzonym oryginalnym 5 dokumentów T2. Dokumenty potwierdzające wykonanie umowy przewozu należy przesłać wraz z fakturą w terminie do 14 dni od daty wykonania usługi.

Dowód: wydruk z komunikatora trans k. 8-9, mail k. 10, zlecenie k. 11

Powód wykonał przewóz i w dniu 18 lipca 2013 r. wystawił fakturę VAT na kwotę 3157,75 zł z terminem płatności 45 dni. Fakturę powód wysłał pozwanemu mailem wraz z listem CMR tego samego dnia. Kolejnego dnia powód rozmawiał z pracownicą pozwanego, która potwierdziła otrzymanie maila ze skanami dokumentów i wskazała, by oryginały przesłać do S., co powód zaakceptował.

Dowód: CMR k. 12, faktura k. 13, mail k. 14, wydruk k. 15

Oryginały zostały wysłane 28.07.2013 r. i dotarły do pozwanego 30.07.2013 r.

Dowód: pismo z dowodem nadania k. 16, 43

W dniu 2 września 2013 r. odbyła się kolejna rozmowa pracownicy pozwanego z powodem – powód wskazał na opóźnienie w zapłacie faktury i zażądał oprócz zapłaty za fakturę także równowartości 40 euro i odsetek od 31 dnia od dostarczenia faktury, wyznaczając termin płatności do 3.09.2013 r. Pracownica pozwanego wskazała, że pozwany ma jeszcze 11 dni do terminu płatności, gdyż fakturę otrzymał 30.07 i że termin płatności liczony jest od momentu dosłania oryginałów.

Dowód: wydruk z komunikatora (...) k. 17

Zapłata za fakturę nastąpiła 19.09.2013 r.

Dowód: potwierdzenie przelewu k. 42

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest niemal w całości uzasadnione.

Strony zawarły umowę przewozu. Elementy istotne tej umowy określa art. 774 k.c., w myśl którego przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do przewiezienia, za wynagrodzeniem, osób lub rzeczy. Umowa podlega regulacjom konwencji genewskiej o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49 poz. 238). Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 konwencji akt ten stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

W niniejszej sprawie samo zawarcie umowy przewozu na trasie Niemcy Polska nie było sporne, nadto potwierdzone było dokumentem zlecenia oraz korespondencją mailową pomiędzy stronami. Sporny był uzgodniony przez strony termin płatności – powód liczył ten termin od dnia doręczenia pozwanej dokumentów potwierdzających przewóz w wersji elektronicznej, pozwany – od doręczenia oryginałów dokumentów (przy czym same daty doręczenia również nie były przedmiotem sporu).

Zgodnie z art. 65. § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2). W niniejszej sprawie strony nie zaferowały osobowych środków dowodowych, mogących prowadzić do ustalenia, jak rozumiały zapisy zlecenia co do początku biegu terminu płatności. Wobec tego wykładnia tych postanowień może nastąpić wyłącznie w oparciu o literalna treść dokumentów, sposób postępowania stron i znane sądowi z innych spraw zwyczaje, obowiązujące w branży transportowej. W zleceniu wskazano najpierw ogólnie, iż płatność ma nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Z zapisu tego nie wynika, by zleceniodawca oczekiwał przesłania oryginałów dokumentów, wobec czego na podstawie tego postanowienia za zasadne należałoby uznać stanowisko powoda, iż wystarczające dla rozpoczęcia biegu terminu płatności jest dostarczenie tych dokumentów w dowolny sposób, także w postaci elektronicznej. Jednak w rubryce (...) wskazano nadto, że płatność następuje w terminie do 45 dni po otrzymaniu faktury wraz z listem CMR potwierdzonym przez odbiorę, potwierdzonym oryginalnym 5 dokumentów T2. Wprawdzie w niniejszej sprawie dokumenty T2 (związane z odprawą celną) nie występowały, jednak zapis ten daje podstawę do przyjęcia, iż oczekiwaniem zleceniodawcy było otrzymanie dokumentów transportowych w oryginale. Takie ustalenie jest też właściwie z punktu widzenia praktyki branży transportowej – ponieważ nadawca towaru zazwyczaj uzależnia zapłatę od otrzymania kompletu oryginalnych dokumentów transportowych, to firmy zlecające przewóz podwykonawcom oczekują takich samych dokumentów od faktycznego przewoźnika (co wiąże się z wydłużonym terminem płatności). O tym, iż w niniejszej sprawie także tak było przekonuje rozmowa, jaką powód odbył z pracownicą pozwanej 19.07.2013 r. Mianowicie poinformował on o przesłaniu dokumentów drogą elektroniczną, na co został poproszony o przesłanie oryginałów pocztą, do czego się zastosował. Wobec tego termin płatności winien być liczony od 30.07.2013 r. (bezsborna data doręczenia dokumentów) i upłynął 13.09.2013 r. Oznacza to, że w dniu wniesienia pozwu (12.09.2013 r.) roszczenie powoda o zapłatę kwoty 3157,75 zł nie było jeszcze wymagalne i na ten dzień wniesienie pozwu w pierwotnym kształcie nie było uzasadnione.

Nie pozbawia to jednak prawa powoda do żądania odsetek ustawowych za okres już od dnia 30.08.2013 r. Zgodnie bowiem z art. 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, jeżeli strony w umowie przewidziały termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za okres począwszy od 31 dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego i doręczeniu dłużnikowi faktury lub rachunku - do dnia zapłaty, ale nie dłuższy niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego. Podkreślenia wymaga, że przepis

nie wskazuje formy doręczenia, wobec czego za wystarczające jest doręczenie faktury drogą elektroniczną. Skoro niespornym jest, że fakturę doręczono mailem 18.07.2013 r., to od 18.08.2013 r. do dnia wymagalności roszczenia należą się powodowi odsetki ustawowe stosownie do przytoczonej wyżej regulacji, a od dnia następnego po ustalonym przez strony terminie płatności odsetki te należą się na podstawie art. 481 § 1 k.c. W tym miejscu wyjaśnienia wymaga, że wobec wskazanego w sprzeciwie zakresu zaskarżenia w wyroku nie ujęto odsetek ustawowych od kwoty 3157,75 zł za okres od 30 sierpnia do 19.09.2013 r., choć odsetki te powodowi się należą, gdyż w tym zakresie uprawomocnił się nakaz zapłaty i obowiązek uiszczenia tych odsetek wynika właśnie z tego nakazu. Odsetki zasądzono więc za okres sporny i objęty zakresem zaskarżenia (od 18.08.2013 r. do 29.08.2013 r.)

Powód dochodził też kwoty 170 zł jako rekompensaty za koszty dochodzenia roszczenia. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. W przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę (ust. 2) Art. 7. ust. 1 tej ustawy przewiduje dla wierzyciela prawo do odsetek w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.6), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 i 3. Z analizy tych przepisów płynie wnioski, że od dnia, w którym roszczenie pieniężne nie zostało zapłacone zgodnie z umową, wierzyciel nabywa prawo do kwoty 40 euro. W niniejszej sprawie termin zapłaty upłynął 13.09., wierzytelność została uregulowana 6 dni później, zatem powód nabył prawo do wskazanej kwoty. Z przepisu wynika, iż jest to zryczałtowane odszkodowanie, związane z brakiem terminowego uregulowania należności. Wobec tego termin wymagalności wyznacza, zgodnie z art. 455 k.c., wezwanie wierzyciela. W tym wypadku powód wyznaczył termin płatności na 3.09. (k. 17).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Analiza akt sprawy wskazuje bowiem, że powód wniósł pozew przed datą wymagalności roszczenia, traktując sprawę sądową jako dodatkowe źródło dochodu, mimo, że obiektywnie nie istniała potrzeba zapewnienia mu ochrony sądowej – dłużnik uregulował należność 6 dni po terminie płatności i 7 dni po wniesieniu pozwu, opóźnienie zatem było bardzo niewielkie, a interes powoda w wystarczającym stopniu zabezpieczało prawo żądania odsetek oraz wskazanej rekompensaty z ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, tym bardziej, że dłużnik deklarował zapłatę w umówionym terminie. Wobec tego fakt, iż do uregulowania należności doszło już w toku procesu, nie może prowadzić do przyznania powodowi wynagrodzenia pełnomocnika odpowiadającego pierwotnie określonej wartości przedmiotu sporu, tym bardziej, gdy pełnomocnik wstąpił do procesu już po wniesieniu pozwu, a jego wkład w wyjaśnienie sprawy czy jej polubowne załatwienie był znikomy. W tej sytuacji Sąd uznał, iż wynikająca z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty (...) równowartość 40 euro pokrywa w niniejszej sprawie celowe koszty procesu (gdyby pozew wniesiono wyłącznie w takim zakresie, w jakim został ostatecznie uwzględniony, to koszt postępowania wraz z kosztem pełnomocnika zamknąłby się w kwocie 107 zł), zaś zgodnie z art. 10 ust. 2 celowe koszty procesu pomniejsza się o kwotę zasądzoną rekompensaty.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)